

Interessante informatie:

3 Mei
Heemkundekring
Sankt Tolbert Vaals
25 jaar
Feestavond in de
Obelisk

Wisselende uitstalling in de vitrinekast:
Poststukken met betrekking op Vaals van Jo Lux

In dit nummer:

Jubileumviering |

Uit het Kranten archief van Arthur Cransveld |

Correctie |

De tram van Aken |

Het Memorie Kruis dat niet geplaatst mocht worden | 2

Straatnamen in het "Kerkveld" | 3

Verjaardagen (70+) van Sankt Tolbert-leden | 4

Verenigingsnieuws | 4

HKK Sankt-Tolbert Vaals 25 jaar: JUBILEUMVIERING

Anno 2014 bestaat onze Heemkundeverenging 25 jaar. An ee medsjje van 25 joar zet me natuurlisj noch: "ee joonk blömsje". Maar een vereniging die 25 jaar bestaat betekent toch al een bijzondere mijlpaal. In het kader van dit jubileum worden nog enkele "extra's" georganiseerd in de loop van 2014. Een bijzonder hoogtepunt wordt een **jubileumrevue op zaterdag 3 mei** in zaal "de Obelisk". Deze avond staat in het teken van

onze dialecten uit onze ripuarische drielandenregio met als motto: "**laache & moelle uvver vruijer & huuj**". Voordrachten, sketches, toneelstukjes, gedichten zullen de revue passeren op het podium. Allen gespeend met de nodige humor, wetenswaardigheden en verwijzingen naar het leven van toen en nu. Medewerking wordt verleend door diverse (debuterende) Völser, de Liebhaberbühne Gemmenich, Toneelvereniging Excel-

sior Kerkrade en Öcher Vrunde e.a. De entreeprijs bedraagt € 7,50 in de voorverkoop. Avondkas € 10,00. Leden van onze HKK kunnen, voor eigen gebruik, kaarten met korting kopen tijdens de ledenbijeenkomsten in maart en april of op de woensdagochtenden in ons verenigingsgebouw in de Bloemendalstraat. De kaarten kosten hier € 5,00. **Nit verjeise wa!**

Uit het Kranten archief van Arthur Cransveld

VAALS — Het eeuwfeest van de NKV-entrale Vaals werd het afgelopen weekinde besloten met de huldiging van de jubilarissen en een zijhülle eucharistieviering. De jubilarissen, lieht twaal, werden zaterdagavond gehuldigd door Luc Gerits tijdens een feestavond in zaal Gillewe. Daarbij was ook de

beer W. Spel, landelijc voorzitter van het NKV aanwezig.

Het 30-jarig jubileum werd gevierd door J. Schultes en C. Lennertz. Veertig joar lid waren H. Dehaeye, H. Kremer, J. Vönsken en J. Vanburg en het zilveren jubileum vierden H. Baanen, J. Delnoye, J. Kin-

mael, J. Janssen, L. Lennertz en J. Winkens. De eucharistieviering op zondagmorgon werd opgedragen door mgr. J. Gijzen met assistentie van hoofdalmoezenier Sampeers van het NKV en pastoor Janssen van de Paulusparochie. Musikaals medewerking verleenden de koninklijke manszangvereniging Cecilia 1887,

de koninklijke harmonie St.-Cecilia, de schutterij St.-Paulus en het faas-, tambour- en trompetorkorps St.-Joasf. Voorzitter H. Prevoo ontving de voorzitterskamer van de gemeente uit handen van burgemeester J. Maenen. De foto geeft een beeld van de huldiging op zaterdagavond.

Correctie

In de nieuwsbrief 54 van een februari 2014 is een storende fout geslopen.

In het artikel over de geschiedenis van de "Orde van de Dreej Sjteng" werd als titel vermeld "Der orde van de dreej Sjteng". Mede door het feit dat tot heden slechts één Sjteng deze orde heeft ontvangen is dit uiteraard fout. De oplettende lezer zal wel

ontdekt hebben dat dit "Der Orde ven de Dreej Sjteng" moest zijn. Onze excuses voor deze fout.

De tram van Aken

Naar aanleiding van een krantenartikel in de Akense krant, waarin vermeld werd dat de aanleg van de tramlijn naar Vaals in een versnelling kwam omdat in er een dierenpark zou

bestaan welke half op Vaalser grondgebied zou liggen hebben wij reacties gekregen. Het is gebleken dat de tramexpert Bimmermann de dierenpark, welke vroeger in het Westpark gelegen heeft iets verwisseld heeft. Er heeft dus nooit 'n dierenpark in op Vaalser grondgebied gelegen. Wel heeft de ligging aan de Vaalserstrasse invloed gehad op het versneld aanleggen van de tramlijn 12 naar Vaals.

Wetenswaardige of Vergeten zaken uit onze omgeving: Het Memorie Kruis dat niet geplaatst mocht worden

Encyclopedieën zijn als soldaten, ze kosten veel, ze nemen veel ruimte in en je hoopt dat je ze nooit hoeft te gebruiken.
Corn. Jansen

Onlangs kwam ik tijdens het bladeren in mijn krantenarchief een artikel tegen uit de tijd van de koude oorlog in de vijftiger jaren van de vorige eeuw. De tijd van de gewapende vrede tussen de communistische en de kapitalistische wereld in de tweede helft van de 20e eeuw.

Vaker dan ons lief was werden we in die tijd opgeschrikt door het donderend lawaai van overvliegende straaljagers. Want vooral in die tijd gold, dat de vrijheid behouden net zo belangrijk, of zelfs nog belangrijker was dan de vrijheid verdedigen.

Op 16 mei 1955 had de Engelse flying officer Roger Norman Taylor pech, toen hij tijdens een patrouillevlucht met zijn Sabre F86E straaljager neerstortte in het **Holseterbos**.

Voor Roger, die op 1 mei 1933 in Macclesfield was geboren betekende de crash het einde van zijn jonge leven. Ook hij had zijn leven in dienst gesteld voor de verdediging van onze vrijheid. Hij was Flying Officer bij het No. 3 Squadron van de RAF (Royal Air Force) dat in 1955 gestationeerd was op de basis te Geilenkirchen.

Ik denk dat dit voorval bij de

meesten van ons na bijna 60 jaar uit het geheugen is gewist. Ik zelf kan mij nog vaag herinneren dat wij toen als kinderen met enkele vriendjes naar Holset gingen om deze zaak nader te onderzoeken. Uiteraard werden wij door de politie weer naar huis gestuurd en in de loop der jaren ben ook ik dit gebeuren vergeten. Tot ik bovenstaand artikel weer in mijn archief tegenkwam. Ik wilde hier toch weer iets meer van weten, en bij wie kon ik daarvoor beter terecht dan bij Hans Hermans oud inwoner van Lemiers en zeer deskundig op het gebied van o.a. Heemkunde en geschiedenis van de omgeving. Hans vertelde mij het volgende verhaal: Het was de bedoeling van Hans om ter nagedachtenis aan de omgekomen piloot een memorie kruis te plaatsen langs de Hoogweg in het Holseterbos.

Staatsbosbeheer deelde mee geen bezwaar te hebben en de gemeente Vaals schreef op 15 mei 1990 dat ook zij geen bezwaar heeft. Een inwoner van Bocholtz stelde spontaan een gietijzeren kruis ter beschikking.

Maar helaas ging alles niet door omdat de plek waar

Roger om het leven kwam binnen het gebied van de Coöperatieve vereniging van kapperechtigden van Holset ligt.

In een brief aan de voorzitter van de Kapperechtigden in Holset vroeg Hans beleefd toestemming om het devotiekruis te mogen plaatsen. Op 5 juli 1990 ontving hij tot zijn grote verbazing een brief van de 'Eigenaren van het Holseterbos' bestaande uit één regel:

'Wij hebben besloten om in elk geval NIET op uw voorstel in te gaan'.

Ook door middel van een telefoongesprek kwam hij niet aan de weet waarom de beseidenaren zo fel gekant waren tegen het plaatsen van een kruis bij de onheilsplek. Jaren later vernam Hans door middel van een telefoongesprek met een ambtenaar van het Staatsbosbeheer, dat sommige inwoners, de crashkrater als vuilnisstort gebruikten en vreesden dat door de plaatsing van een kruis aan deze goedkope afvalverwerking een einde zou komen.

Triest maar waar.

A.C.

Straatnamen in het “Kerkveld”

Toen in het begin van de jaren 50 van de vorige eeuw grote behoefte kwam aan betaalbare woningen viel het oog op een terrein gelegen tegenover het kerkhof aan de Seffenterstraat.

Hier ontstond het uitbreidingsplan Kerkveld. In eerste instantie was het één straat, Kerkveld genoemd. Toen er later meer woningen gebouwd werden kwam er een nieuwe

naamgeving. De straten werden vernoemd naar belangrijke katholieke personen.

Mgr. Nolensstraat

Wiel Nolens werd geboren op 7 september 1860 te Venlo. Nolens studeerde filosofie aan het bisschoppelijk college te Rolduc en theologie aan het seminarie Roermond. Voorts studeerde hij rechts- en staatswetenschappen te Utrecht. Hij volgde Herman Schaepman op als voorman van de katholieken in het begin van de twintigste eeuw. Hij was een democratisch gezinde katholiek die zich inzette voor de arbeidersklasse en voor verbetering van de sociale wetgeving. Hij kwam hierdoor, net als zijn voorganger Schaepman, regelmatig in conflict met de con-

servatieve katholieke kamerkliek. Hij was fractievoorzitter van de Rooms-Katholieke Staatspartij. Hij was de formateur van het eerste kabinet Ruys de Beerenbrouck. Zelf kon hij als priester niet eerste minister worden. Mgr. Nolens overleed op 17 augustus 1931 te 's-Gravenhage.

Schaepmanstraat

Herman Schaepman werd op 2 maart 1844 geboren te Tubbergen. In 1869 promoveerde hij tot doctor in de theologie. In 1880 werd hij gekozen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Deze verkiezing was bijzonder want de katholieken hielden zich tot die tijd afzijdig van de politiek.

Schaepman heeft zich sterk gemaakt voor de emancipatie van de katholieken die sedert de reformatie in Nederland achtergesteld waren. Naar hem is het Schaepmanetje genoemd. Bij behandeling van een drankwet zei hij: 'Ik meen te mogen aannemen dat niemand in het gebruik van

twee glazen sterken drank per dag een schrikbarend drankverbruik zal zien.' Schaepmanetje werd aanvankelijk gebruikt voor 'tweede borrel'. Later werd het voor 'glas jenever' in het algemeen gebruikt. Sinds 1914 staat het in deze betekenis in de Grote Van Dale.

DR. H. A. A. M. SCHAEPMAN

Dr. Ariënsstraat

Alphons Ariëns werd geboren te Utrecht op 26 april 1860. Hij studeerde aan het seminarie te Rolduc en aan het groot seminarie Rijsenburg. In 1885 promoveerde hij tot doctor in de theologie. Hij speelde een voorname rol in de Katholieke

Arbeidersbeweging. Hij was tevens mede oprichter van het Kruisverbond tegen het alcoholisme. In 1919 werd pastoor Ariëns benoemd tot Geheim Kamerheer van Paus Benedictus XV en werd zodoende bevoegd de titel 'Monseigneur'

te dragen alsmede het zogenaamde 'klein paars' (priestertoog/soutane met paarse knopen en biezen, bonnet met roodpaarse kwast).

**HEEMKUNDEKRING
SANKT-TOLBERT
VAALS**

Secretariaat:
Heuvel 4
6291 CS Vaals
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06
E-mail: sankttolbert@gmail.com

**Bezoek onze website
sankttolbert.nl**

Verenigingsnieuws

Verjaardagen (70+) van Sankt Tolbert-leden

april 2014

- 1 april Cinth van Aken 72 jaar
- 4 april Heinz Mertens 75 jaar
- 5 april Annie Fanchamps – Loozen
70 jaar
- 7 april Carl Caubo 87 jaar
- 24 april Maria Minker – Klein 78 jaar
- 28 april Herman Lennertz 79 jaar

Allen van harte gefeliciteerd!

Leden die vermelding in deze
rubriek niet op prijs stellen
gelieven dit
tijdig door te
geven aan het
secretariaat.

Activiteiten agenda

2 april Modeshow zomercol-
lectie in Café-Restaurant
Suisse

13 april Excursie naar Plom-
bières o.l.v. Karl Habets. De
excursie tart om 10.00 uur bij

de kerk van Plombières.
Duur van de wandeling 2 uur.

19 april-I juni Expositie
beeldgrafieken en sculpturen.

20 april Amstel Gold Race
door Vaals

25 april Lezing Óp Sankt
Tolbert over de stoomtram
Maastricht – Vaals door Frank
Jansen

REAGEREN

De nieuwsbrief is een maandelijkse uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com.

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.